

ЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
Совет Сунчелеевского
сельского поселения
Аксубаевского
муниципального района

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ Аксубай
муниципаль районы Сөнчэле
авыл
жирлеге Советы

423052, Республика Татарстан, Аксубаевский муниципальный район,
село Сунчелеево, ул. Ленина, 76.

Тел. (8-84344-4-98-24) ОГРН 1021605359632, ОКПО 27839587, ИНН/КПП
1603000740/160301001

КАРАР

№24

2021 елның 03 июнь

2020-2022 елларга Аксубай муниципаль
районы Сөнчэле авыл жирлеге территориясендә
кече һәм урта эшқуарлык субъектларын
үстерү программасын кабул итү турында

Кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру
максатларында, «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү
турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль законны үтәү
йөзеннән, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Сөнчэле авыл
жирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Сөнчэле авыл жирлегенең
кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү программасын (программа кушымта итеп
бирелә) кабул итәргә.
2. Әлеге карарны Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында:
<http://aksubayevo/tatarstan.ru> урнаштырырга һәм Татарстан Республикасы хокукый
мәгълүматының рәсми порталында: <http://pravo.tatarstan.ru> бастырып чыгарырга.
3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемә алам.

Аксубай муниципаль районы

Сөнчэле авыл жирлеге Советы Рәйсе

И.В.Крайнова

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Сөнчэле авыл җирлеге Советының 03.06.21 ел, №24 карарына 1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Сөнчэле авыл җирлеге
буенча кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү
ПРОГРАММАСЫ

Программаның исеме:	Аксубай муниципаль районы Сөнчэле авыл җирлеге буенча кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасы»
Программаның заказчысы:	Аксубай муниципаль районы Сөнчэле авыл җирлеге башкарма комитеты.
Программаны эшләүчеләр:	Аксубай муниципаль районы Сөнчэле авыл җирлеге башкарма комитеты.
Программаның нигезе:	«Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон
Программаның максатлары:	кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өчен оптималь шартлар тудыру; Сөнчэле авыл җирлегенә милли һәм җирле социаль-икътисади, мәдәни һәм башка үзенчәлекләрен исәпкә алып, кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерүнең муниципаль программаларын формалаштыру һәм тормышка ашыру.. - Сөнчэле авыл җирлегендә икътисади күтәрелеш һәм халыкны эш белән тәэмин итү проблемаларын кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү хисабына хәл итү.
Программаның бурычлары:	1.Россия Федерациясе икътисадында көндәшлекле мохит булдыру

максатларында кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү;

2. кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү өчен уңай шартлар булдыру;
3. кече һәм урта эшкуарлык субъектларының көндәшлеккә сәләтлелеген тәмин итү;
4. кече һәм урта эшкуарлык субъектларына үзләре житештерә торган товарларны (эшләрне башкаруда, хезмәтләр күрсәтүдә), интеллектуаль эшчәнлек нәтижәләрен Россия Федерациясе базарына һәм чит дөүләтләр базарларына чыгаруда ярдәм күрсәтү;
5. кече һәм урта эшкуарлык субъектлары санын арттыру;
6. халыкны эш белән тәмин итү һәм үзмәшгульлекне үстерү;
7. тулаем эчке продукт күләмендә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары тарафыннан житештерелә торган товарлар (эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү) өлешен арттыру;
8. Сунчәле авыл жирлегенен кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү инфраструктурасын үстерү;
9. Барлык дәрәжәдәге бюджетларга кече һәм урта бизнестан салым керемнәрен арттыру;
10. Кече һәм урта эшкуарлыкның инвестицион активлығын арттыру.
11. Жир мөнәсәбәтләрен камилләштерү һәм жир базарын үстерү;
12. Минималь хезмәт хакы дәрәжәсен минималь куллану бюджеты бәясеннән дә ким булмаган күләмдә тәмин итү;
13. Бизнес-һакимият жәмгыять коммуникацияләре системасын үстерү;

	<p>14. Халыкны эш белән тәэмин итү өлкәсендә районның баланслы икътисади сәясәтен исәпкә алып, кече һәм урта бизнес өлкәсенә эшкә жәлеп итү өчен өстәмә стимуллар булдыру;</p> <p>15. Кече һәм урта бизнес өлкәсендә эшләүчеләрне социаль яклауны тәэмин итү.</p> <p>16. Халыкның тормыш шартларын яхшыртуда кече һәм урта бизнесның ролен арттыру.</p>
--	---

Программаның бүлекләре.:

1. Сунчәле авыл жирлегендә кече һәм урта эшқуарлыкның торышына анализ
2. Кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү проблемалары һәм аларны программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү.
3. Программаның социаль-икътисадиый нәтижәлелегенә көтелгән бәя.
4. Эшқуарлык эшчәнлегенә өстенлекле төрләре.
5. Программаның төп чаралары эшләнгән юнәлешләр
6. Программаны тормышка ашыру механизмы.
7. Сунчәле авыл жирлегенә Кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү программасының төп чаралары.

1. Сунчәле авыл жирлегендә
кече һәм урта эшқуарлыкның торышына

АНАЛИЗ

Кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү хужалык итүнең базар системасының аерылгысыз элементы булып тора. Базар икътисады алга киткән илләрдә кече эшқуарлык дәүләт икътисадының нигезе, хужалык үсешенә двигателе булып тора, чөнки бу теләсә кайсы жәмгыятьнең эшлекле торышының иң динамик һәм сыгылмалы формасы.

Хужалык итүнең базар системасы шартларында кече һәм урта эшқуарлыкның аерым ролен түбәндәге факторлар билгели:

- тормыш дәрәжәсен мәстәкыйль рәвештә тәэмин итүче һәм гражданлык жәмгыятенә тотрыкландыручы төп сәяси көче булган урта сыйныф өлешен арттыру ;
- кече һәм урта эшқуарлык секторында яңа эш урыннары булдыру өчен зур потенциал булу, жәмгыяттә эшсезлек дәрәжәсе һәм социаль киеренкелек кимү;
- халыкның төп катламының ижтимагый психологиясен һәм тормыш ориентирларын үзгәртү;
- - кече һәм урта эшқуарлыкның сыгылмалылыгы һәм житештерү структурасын тиз үзгәртеп кору, яңа технологияләр һәм фәнни эшләнмәләргә оператив рәвештә булдыру һәм куллану сәләте.

Моның белән бәйләп рәвештә Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Сөнчәле авыл җирлегенә Кече эшқуарлыкны үстерү программасын эшләү һәм тормышка ашыру зарурлыгы туа.

Әлеге Программа «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә эшләнгән.

Бүгенге көндә безнең җирлектә бизнесны актив үстерү өчен барлык ресурслар бар, ул Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм Аксубай муниципаль районы Сөнчәле авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының максатчан сәясәте ярдәмендә ныгый бара.

Кече эшқуарлык 2021 елның 1 гыйнварына түбәндәге күрсәткечләр белән характерлана:

№ т.б.	Күрсәткечләр исеме	Үлчәү берәмлекләре	2020 елның хисабы	2021 елның хисабы
1	Сөнчәле авыл җирлегендә теркәлгән кече предприятиеләр саны	берәмлек		
2	Алардан: -Авыл хужалыгы -Сәүдә һәм жәмәгать туклануы	берәмлек	4	4

3	Кече предприятиелэрнең шәкси эшмәкәрләре, үзмәшгуль физик затлар буларак теркәлгән физик затлар саны, юридик зат оештырмыйча.	кеше	6	6
		берәмлек	6	6
4	Кече предприятиеләр буенча (тышкы яраштыруларсыз), шул исәптән икътисад тармаклары буенча да, хезмәткәрләренә исемлек буенча уртача саны: - Авыл хужалыгы - Сәүдә һәм жәмәгать туклануы	кеше		
		кеше	6	6
5	Кече предприятиеләр хезмәткәрләренә исәпләнгән хезмәт хакы фонды (тышкы берләштерүләрдән башка).	Мең сум	46,8	61,7
6	Кече предприятиеләр хезмәткәрләренә уртача хезмәт хакы	Мең сум	12000	15000

Таблицада китерелгән мәгълүматлардан күренгәнчә, төп күрсәткечләр динамикасы тотрыклы уңай динамикага ия. Әйттик, 2020-2021 елларда кече предприятиеләр саны дәрәжәдә калган, хезмәт хакы 25% ка арткан .

2. Кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү проблемалары һәм аларны программа методлары белән хәл итү кирәклеге нигезләү

Хәзерге вакытта Сөнчәле авыл жирлегендә кече эшмәкәрлек шактый ныклы позициядә булса да, кайбер проблемалар элеккечә хәл ителмәгән булып кала бирә.

Жирлектә кече һәм урта эшқуарлык субъектлары эшчәнлеген тоткарлаучы факторлар булып тора:

- инвестицион ресурслардан файдалану кыенлаша, кредит ресурсларының һәркем файдалана алырлык булуы фондында үз финанс чараларың житмәве;
- гамәлдәге законнардагы үзгәрешләр турында кече һәм урта эшқуарлык субъектларына мәгълүмат житкermәү, административ киртәләр һәм эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырганда хакимият органнарының төгәл регламентлары булмау;

Эшқуарлык эшчәнлегенә субъектлары тарафыннан карарлар кабул итүне һәм гамәлгә ашыруны таләп итүче проблемалар булып тора:

- кече һәм урта эшқуарлык субъектларының югары социаль жаваплылыгы;
- эш урыннарын арттыру өстендә эш.

Сөнчәле авыл җирлегендә булган каршылыкларны жиңеп чыгу һәм алга таба кече һәм урта эшқуарлыкны алга таба үстерү, мәгълүмати, мәгариф, консультация, финанс юнәлешләрендә комплекслы һәм адреслы ярдәм күрсәтү, эшлекле элементлар һәм кооперацияне жайга салу, шулай ук эшқуарларда күмәк ихтыяж барлыкка килергә мөмкин булган башка аспектларда ярдәм күрсәтү юлы белән аның үсеше өчен уңайлы шартлар тудыру буенча урыннарда максатчан эш алып бару нигезендә генә мөмкин. Программа билгеләнгән максатларга ирешү өчен җирле хакимият органнарының, шулай ук дөүләтнеке булмаган оешмаларның көчләрен берләштерергә һәм оптимальләштерергә мөмкинлек бирәчәк.

3. Программаның социаль-иқтисадыи нәтижәләлегенә көтелгән бәя

Программа Сөнчәле авыл җирлегендә кече һәм урта эшқуарлыкны алга таба үстерү өчен уңай шартлар тудыруга юнәлдерелгән чаралар комплексын үз эченә ала.

Программаны үтәү ярдәм итәчәк:

- җирлекнең иқтисадыи һәм социаль тотрыклылығының иң мөһим элементларыннан берсе буларак кече һәм урта эшқуарлыкның тотрыклы эшчәнлеген барлыкка китерүне стимуллаштыручы уңай иқтисадыи мохит формалаштыру ;
- кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү темпларын арттыру, кече һәм урта предприятиеләрне иқтисадыи яктан ныгыту һәм эшчәнлек өлкәләрен киңәйтү;
- эш белән тәэмин итүнең өстәмә мөмкинлекләре барлыкка килү, кече һәм урта эшқуарлыкта эшләүче хезмәткәрләренең хезмәт хакын арттыру;
- товар базарын конкурентлыкка сәләтле продукция һәм җирле производство хезмәтләре белән тәэмин итү.

4. Эшқуарлык эшчәнлегенә өстенлекле төрләре.

Авил халкының тормыш-көнкүрешен яхшыртуга юнәлдерелгән тотрыклы иқтисади үсешне тәэмин итү максатыннан, эшқуарлык эшчәнлегенә өстенлекле төрләре билгеләнде:

- авыл хужалыгы продукциясе житештерү;
- халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтү;
- социаль хезмәт күрсәтү өлкәсе.

5. Программаның төп чаралары эшләнгән юнәлешләр

1. Кече һәм урта эшқуарлыкны нәтижәле үстерү өчен хокукый базаны камилләштерү һәм административ киртәләрне киметү.
2. Кече һәм урта эшқуарлыкка мәғлүмати-консультацион ярдәм күрсәтү.
3. Сөнчәле авыл жирлегендә эшқуарның уңай имиджын һәм кече һәм урта эшқуарлык турында уңай жәмәгәтьчелек фикерен формалаштыру.
4. Кече һәм урта эшқуарлык өчен квалификацияле кадрлар әзерләү.
5. Яшьләрнең һәм эшсезләрнең эшқуарлык инициативасын хуплау һәм стимуллаштыру.
6. Кече һәм урта эшқуарлык субъектлары, шулай ук кече эшқуарлык субъектлары белән хакимият органнары арасында партнерлык мөнәсәбәтләре урнаштыруга ярдәм итү.

6. Программаны тормышка ашыру механизмы

Программа белән идарә итү	Сөнчәле авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаны финанслау	Сөнчәле авыл жирлегенә бюджеттан тыш чыганақлары, кече һәм урта бизнес субъектларының үз акчалары.
Программаның төп башқаручылары	Сөнчәле авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның үтәлешен контрольдә тоту	Сөнчәле авыл жирлеге Советы

7. Аксубай муниципаль районы Сөнчәле авыл жирлегендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү программасының төп чаралары

Т.б. №	Чаралар исемлеге	Нәтижә	Финанслау чыганағы
1	2	3	4
1 Кече эшқуарлыкны нәтижәле үстерү өчен хокукый базаны камилләштерү һәм административ киртәләрне киметү			
1	Эшқуарлык өлкәсендә норматив-хокукый базаны булдыру.	Кече эшқуарлыкка ярдәм итү буенча нәтижәле оештыру һәм башка чаралар үткәрү	Финанслам ыйча
2	Кече эшқуарлык үсешенә комачаулаучы административ киртәләрне бетерү. Контроль-рөхсәт	Район хезмәтләре эшчәнлегенә төгәл, үтә күрәнмәле регламентын булдыру, соратып алына	Финанслам ыйча

	практикасын оптимальләштерү юлы белән дәүләт, кулланучылар һәм эшкуарларның мәнфәгатьләрен яраштыруны тәмин итү.	торган документларның тулы исемлеген һәм аларны һәр этапта карап тикшерүнең төгәл срокларын күрсәтеп, шул исәптән: жир кишәрлекләрен милеккә (арендага) рәсмиләштерү, төзелеш һәм реконструкция өчен проект документларын карау, элмә такталар һәм реклама мәгълүматына рөхсәтләр рәсмиләштерү, биналарны торак булмаган бинага күчерү, биналарны яңадан планлаштыруга рөхсәт рәсмиләштерү һ. б.	
3	Коррупциягә каршы тору чараларын камилләштерү турында тәкъдимнәр эзерләү.	Коррупция фактлары буенча эшкуарларга каршы торуны арттыру, бизнесны алып баруның этик дәрәжәсен күтәрү, кече эшмәкәрлек субъектларының хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклау	Финанслам ыйча
2 Эшкуарлыкны инновацион үстерү (инфраструктураны үстерү, инновацион потенциалны гамәлгә ашыру, яшьләрне инновацион процесска жәлеп итү)			
1	Яшьләрне эшкуарлыкка жәлеп итүгә ярдәм итә торган чаралар комплексын үткәрү, шул исәптән укыту, мәгълүмат белән тәмин итү.	Яшьләрне эшкуарлык эшчәнлегенә жәлеп итү.. Яшь белгечләрне эшкә урнаштыру мәсьәләсен өлешчә хәл итү	ТР бюджеты
1. Кече эшкуарлык субъектларына финанс-кредит һәм мөлкәт ярдәме			
1	Кече эшкуарлык субъектларына дәүләт ярдәме кысаларында чараларны гамәлгә ашыруда федераль һәм республика дәүләт хакимияте	Эшкуарлыкны үстерүгә юнәлдерелгән федераль һәм республика программаларында катнашучы кече эшкуарлык субъектлары санын арттыру	Финанслам ыйча

	структураларына ярдәм итү.		
2	Кече эшкуарлык субъектларына инвестицион проектларны гамәлгә ашыру өчен инвесторлар эзләүдә ярдәм итү	Кече эшкуарлык субъектларының потенциалы инвесторлар белән хезмәттәшлеген оештыру, кече эшкуарлык субъектларының инвестицион проектларын гамәлгә ашыру өчен банк финансларын һәм шәхси капиталын жәлеп итү	Финанслам ыйча
3	Аксубай муниципаль районы икътисадының өстенлекле юнәлешләрен үстерү максатларында Сөнчәле авыл жирлегендә жир кишәрлекләре, торак булмаган биналар белән тәмин итүдә кече эшкуарлык субъектларына ярдәм итү	Шөһәр икътисадының өстенлекле юнәлешләрен үстерү максатларында кече предприятиеләрне жир кишәрлекләре, торак булмаган сәүдә һәм житештерү биналары белән тәмин итү, районда үткәрелә торган тендерлар, аукционнар турында эшкуарларның хәбәрдарлыгын арттыру	Финанслам ыйча
4	Кече эшкуарлык субъектларын стимуллаштыру һәм жәлеп итүү муниципаль заказны үтәүгә карата.	Кече эшкуарлык субъектларын муниципаль заказлар буенча конкурсларда һәм аукционнарда катнашуга жәлеп итү һәм стимуллаштыру	Финанслам ыйча
4 Кече эшкуарлыкка мәгълүмати-консультацион ярдәм күрсәтү.			
1	Районда кече эшкуарлыкка ярдәм итү һәм аны үстерү өлкәсендә үткәрелә торган чараларны мәгълүмати яктан тәмин итү.	Кече һәм урта бизнес вәкилләренең алдынгы эш тәжрибәсен системалаштыру һәм тарату	Финанслам ыйча
2	Кече эшкуарлык субъектлары, жирле үзидарә органнары катнашында «түгәрәк» өстәлләр, семинарлар, конференцияләр үткәрү.	Кече эшкуарлык субъектларының һәм жирле үзидарә органнарының үзара хезмәттәшлеген жайга салу, эшкуарлыкны үстерүнең актуаль	Финанслам ыйча

		мәсьәлэләрен яктырту һәм аларны хәл итү турында уртак тәкъдимнәр һәм рекомендацияләр эшләү.	
5. Эшқуарның уңай имиджын һәм кече эшқуарлык турында уңай жәмәгатъчелек фикерен формалаштыру			
1	Кече эшқуарлык субъектларын ТР һәм РФ территориясендә үткәрелә торган күргәзмәләрдә, ярминкәләрдә, конкурсларда катнашуға жәлеп итү	Эшқуарлыкны үстерүгә ярдәм итү, эшқуарлык эшчәнлегенң иң яхшы субъектлары эшенең алдынгы тәжрибәсен тарату, кече һәм урта бизнесның ролен һәм әһәмиятен пропагандалау	Финанслам ыйча
6. Кече эшқуарлык өчен квалификацияле кадрлар әзерләү.			
1	Белем бирү программаларын, шул исәптән квалификация күтәрү, бер тапқыр лекцияләр, стажировкалар, семинарлар.	Эшқуарларның белемлелеген арттыру	Финанслам ыйча
2	Законнар үзгәрүгә бәйлә рәвештә кече эшқуарлык мәсьәлэләре буенча гамәли семинарлар үткәрү	Сәүдә, көнкүреш һәм башка хезмәтләр күрсәткәндә хокук бозуларны булдырмау максатыннан законнардагы үзгәрешләр турында кече эшқуарлык субъектларына хәбәр итү.	Финанслам ыйча
3	Эшқуарларга социаль-хезмәт мөнәсәбәтләре, хезмәтне саклау мәсьәлэләре буенча методик һәм практик ярдәм күрсәтү	Хезмәт законнары өлкәсендә эшқуарлык структураларының белем дәрәжәсен күтәрү	Финанслам ыйча
7 Яшьләренң һәм эшсезләренң эшқуарлык инициативасына ярдәм итү һәм стимуллаштыру.			
1	Эшқуарлык эшчәнлеге субъектларының югары уку йортлары һәм мәшгульлек үзәкләре белән хезмәтгәшлеген оештыру	Яшьләренң эшқуарлык эшчәнлеген стимуллаштыру, эшкә урнашу проблемалары белән очрашкан	Финанслам ыйча

		гражданнарны эш белән тәэмин итүгә ярдәм итү	
2	Эшқуарлык эшчәнлеген нигезләре буенча шәхси консультацияләр үткөрү	Бизнес алып бару нигезләре турында хокукый грамоталылыкны һәм мәгълүматлылыкны арттыру	Финанслам ыйча
3	Эш башлаучы эшмәкәрләргә ярдәм итү буенча чаралар – Лизинг-Грант	Үз бизнесын булдыруда яшьләренә эшқуарлык инициативасына ярдәм итү	ТР бюджеты
8. Торак-коммуналь хужалык өлкәсендә эшқуарлыкны үстерүне стимуллаштыру.			
1	ТКХ өлкәсендә кадрлар әзерләү	Торак-коммуналь хужалык өлкәсендә үз эшчәнлеген алып баручы кадрларның, шул исәптән эшқуарларның квалификациясен күтәрү.	Финанслам ыйча